

УДК 782/ 784.21

DOI <https://doi.org/10.31723/2524-0447-2026-48-37>**Ван Ченцзін**

ORCID: 0009-0007-5664-8876

*аспірантка кафедри теорії музики та композиції
Одеської національної академії імені А. В. Нежданової
ChengjingWangmusic@163.com*

ОПЕРНИЙ ДУЕТ ЯК КОМПОЗИЦІЙНО-СТИЛЬОВА ФОРМА ХАРАКТЕРИСТИКИ ОПЕРНОГО ПЕРСОНАЖА

Метою статті є виявлення композиційно-драматургічних та структурно-семантичних властивостей оперного дуету як форми вокально-ансамблевої характеристики персонажа в контексті історико-стильової еволюції оперного жанру. Методологія дослідження ґрунтується на комплексному використанні системного, структурно-функціонального, семіотичного, музично-історичного методів та музикознавчого методу стильового аналізу. Наукова новизна дослідження полягає у концептуалізації оперного дуету як самостійної композиційно-стильової форми характеристики персонажа, уточненні його драматургічних, структурно-семантичних і музично-комунікативних параметрів в аспекті жанрово-стильової типології.

Висновки. В результаті дослідження визначено, що оперний дует виступає не лише формою ансамблевого співу, а насамперед способом розкриття міжперсонажних відносин, полем конфронтації або гармонізації смислових позицій оперних персонажів у загальній драматургічній концепції. Через індивідуалізовану вокально-інтонаційну організацію кожної оперної партії реалізується багатовимірна характеристика персонажа – від зовнішньої поведінкової моделі до глибинного психологічного та духовного змісту. Виявлено, що еволюція оперного дуету від номерної, відносно автономної форми, до складного драматургічного вузла наскрізного музично-драматичного розвитку у вигляді діалогічної сцени, свідчить про поглиблення його структурно-семантичного потенціалу. Доведено, що композиційно-стильові параметри оперного дуету виступають визначальними чинниками виконавської інтерпретації та поглибленого розуміння драматургічної концепції оперного твору, що відкриває перспективи подальших досліджень у сфері стильової типології вокально-ансамблевих форм та проблематики сценічної реалізації оперного образу.

Ключові слова: оперний жанр, оперний дует, діалогічний принцип дуетної форми, оперний персонаж, вокально-ансамблева репрезентація, драматургічна концепція персонажа, композиційно-стильова форма, оперна партія, вокально-виконавська інтерпретація.

Wang Chengjing, Applicant at the Department of Music History and Musical Ethnography of the Odesa National A. V. Nezhdanova Academy of Music

Opera duet as a composition-stylistic form characteristics of an opera character

The purpose of the article is to identify the compositional-dramaturgical and structural-semantic properties of the operatic duet as a form of vocal-ensemble characterization of a character within the context of the historical and stylistic evolution of the opera genre. **The research methodology** is based on the integrated application of systemic, structural-functional, semiotic, music-historical approaches, as well as the musicological method of stylistic analysis.

The scientific novelty of the study lies in the conceptualization of the operatic duet as an independent compositional and stylistic form of character representation, as well as in the clarification of its dramaturgical, structural-semantic, and musical-communicative parameters within the framework of genre and stylistic typology. **Conclusions.** The study has demonstrated that the operatic duet functions not merely as a form of ensemble singing, but primarily as a means of revealing inter-character relationships and as a field of confrontation or harmonization of the semantic positions of operatic characters within the overall dramaturgical concept. Through the individualized vocal-intonational organization of each operatic part, a multidimensional characterization of the character is realized – from external behavioral models to profound psychological and spiritual content.

It has been established that the evolution of the operatic duet from a numbered form to a complex dramaturgical component of continuous musical-dramatic development (dialogical scene) testifies to the deepening of its structural-semantic potential. It has been proven that the compositional and stylistic parameters of the operatic duet serve as determining factors in performance interpretation and in the in-depth understanding of the dramaturgical concept of an operatic work. This opens prospects for further research in the field of stylistic typology of vocal-ensemble forms and the issues of stage realization of the operatic image.

Key words: opera genre, operatic duet, dialogical principle of duet form, operatic character, vocal-ensemble representation, dramaturgical concept of the character, compositional-stylistic form, operatic part, vocal-performance interpretation.

Актуальність теми. В сучасному музикознавстві значний масив досліджень, присвячених еволюції оперного мистецтва як багаторівневого та системно організованого художнього феномену, складають спеціальний проблемний напрямок оперологічних студій, у яких і досі бракує ґрунтовного опрацювання тих питань, що стосуються структурно-драматургічних принципів побудови ансамблевих номерів як композиційно-стилістичної [7;

8; 9] та структурно-семантичної складових оперного твору. Кількість спеціальних досліджень, безпосередньо присвячених аналізу вокально-ансамблевих форм в оперному мистецтві, залишається відносно незначною та, як правило, обмежується окремими опусами або творчістю конкретних композиторів [6; 12]. Водночас функціонально-семантичні й драматургічні аспекти цього явища частково висвітлюються у працях, в яких розглядається більш ширший спектр проблем оперного мистецтва, серед яких місце й роль вокального дуету як складової жанрової поетики опери займає досить незначне місце [1; 3; 12].

Вивчення оперного дуету з позицій композиційно-драматургічних та стильових параметрів надає можливість простежити еволюцію драматургічної логіки ансамблевої сцени, виявити стильову атрибуцію вокально-ансамблевої репрезентації оперного персонажа у розмаїтті історико-стильової типології оперного жанру. Саме у дуетах найвиразніше виявляється діалогічність музично-драматичного мислення композитора, що зумовлена спрямованістю музично-сценічної дії на смисло- та формоутворюючий діалог різних образно-змістових пластів, музично-інтонаційних сфер та жанрово-стильових елементів, які утворюють музично-семантичний простір постійного зіткнення, співвіднесення й взаємопроникнення голосів – як у буквальному (вокально-інтонаційному), так і в концептуальному, символічному значенні, формуючи багаторівневу систему музично-естетичної комунікації. Тому музикознавче осмислення оперних дуєтів у зазначеному контексті є важливим як для визначення їх драматургічної функції у загальній художньо-композиційній цілісності оперного твору, так і розумінню структурно-семантичних закономірностей оперного жанру та їх історико-типологічних та авторсько-стильових чинників.

Виклад основного матеріалу. Беручи до уваги, що театральнo-драматична природа опери реалізується передусім у формі діалогічної взаємодії, яка слугує полем конфронтації позицій і мотивів персонажів та визначає розвиток сценічної дії, центральною постаттю цього процесу виступає оперний персонаж як головний чинник музично-сценічної дії: саме через взаємо-

дію персонажів здійснюється процесуальна динаміка оперної композиції. Образ оперного персонажа вирізняється художньою багатогранністю та широтою виконавської інтерпретації: від репрезентації його зримих, фізично окреслених рис (зовнішній вимір) до розкриття внутрішньої, духовно-сислової сутності (внутрішній вимір), яка набуває виразності передусім через мовленнєве самовираження. Змістова структура персонажа охоплює не тільки характеристику зовнішності, а й особливості жестово-мімічної поведінки, специфіку побутового середовища, індивідуальні мовні формули, зокрема вокально-інтонаційні. Йдеться про широкий комплекс художніх засобів і деталей, що формують цілісний художній образ, структурно-сислова єдність якого проявляється у взаємодії його тілесної конкретності з внутрішнім змістом, що забезпечує йому самостійність та відносну автономію в межах художнього твору. Саме ця відокремленість і чітко окреслена індивідуальність стали підґрунтям для осмислення персонажа як носія характерності, що принципово відрізняє його від функціональних постатей оповідача чи хору в драматичному мистецтві [4, с. 177]. У сучасних музикознавчих дослідженнях категорія оперного персонажа представлена не в якості формально-функціонального елементу оперної композиції, а постає як одухотворена образна величина, яка може символізувати собою, окрім суто людських якостей, ще й певні міжперсонажні відносини [2, с. 174].

У такому контексті оперна партія постає як індивідуалізований голос конкретного персонажа, втілений, перш за все, у вокально-інтонаційній структурі, яка підпорядкована певній драматургічній логіці відповідно композиторському задуму та типологічним параметрам оперних амплуа, у яких історично закріплений зв'язок між типом співацького голосу та психологічним образом, типом характеру оперного персонажа. М. Черкашина-Губаренко наголошує, що індивідуалізація сольних висловлень і специфічна організація музичних діалогів відкривають можливість передавати не лише зміст проголошеного тексту, а й приховані, підтекстові смисли, які не піддаються прямому вербалізуванню. Саме поєднання персоніфікованих сольних епі-

зодів із діалогічною формою взаємодії становить одну з визначальних рис оперного синтезу мистецтв, що відрізняє його від інших жанрових моделей взаємодії музики й слова [7, с. 19].

У наукових працях неодноразово підкреслювалася трикомпонентна природа сценічного вокального образу, що трактується як синтез духовного, психоемоційного та фізичного вимірів або як інтегративна взаємодія музики, слова й сценічної дії, що складає суть виконавської творчості оперного співака – перетворення через складний процес трансформації нотного й вербального матеріалу оперного твору на цілісний аудіо-візуальний сценічний образ [3; 5; 7-9].

Створюючи образ оперного персонажа, композитор застосовує різноманітні засоби його музично-драматичної характеристики: сольні висловлювання, діалогічні репліки, ансамблеві епізоди, сцени з хором та інші композиційні форми. Організуючи текст на структурно-мовному рівні, автор визначає функціональну «вагу» як сольних, так і ансамблевих сцен, відповідно до драматургічної концепції оперного твору. сутність виявляється через взаємозв'язок авторського задуму з системою художніх засобів і через спрямованість конкретних виражальних прийомів на узагальнений смисловий центр. Саме цей центр організовує загальну структуру твору, визначаючи логіку взаємодії різних жанрово-стильових елементів – арій, речитативів, ансамблевих сцен, хорових і танцювальних фрагментів, а також оркестрових та інструментальних розділів.

Безумовно, найбільш репрезентативною щодо драматургічної концепції оперного персонажа є його сольна характеристика у великому розмаїтті свої жанрово-стильових форм – арія, каватина, монолог, сцена та ін. – які незалежно від загального обсягу та композиційної моделі завжди володіють композиційно-смисловою цілісністю. Єдність структурно-композиційної логіки та музичного змісту забезпечує органічне функціонування епізоду в драматургічному контексті й формує цілісне сприйняття слухачем, саме узгодженість смислового та структурно-формального рівнів створює його художню завершеність. Таке структурно-смислове єднання формується на перетині двох площин:

сталих характеристик образу персонажа та конкретних обставин сценічної ситуації, їхня взаємодія зумовлює вибір жанрово-структурної моделі сольного епізоду, яка перебуває у складній взаємодії з образно- і ситуативно-смісловими площинами оперного твору, утворюючи художню цілісність форми і змісту як основоположних категорій музичного мистецтва [10, с. 9-10].

Не менш значущим у розкритті образу оперного персонажа виступають ансамблеві характеристики, зокрема дуетні форми, які з самого початку розвитку оперного жанру виконували багатofункціональну роль, поєднуючи драматургічну, психологічну та музично-композиційну складові. Дует як різновид оперної ансамблевої форми слугував засобом розвитку сюжету та відображення взаємин між персонажами, одночасно розкриваючи їхній внутрішній стан і емоційні переживання. Діалогічний принцип дуетних епізодів у контексті *dramma per musica* проявляється через взаємопроникнення музичних та драматургічних рівнів, де кожен голос виконує не лише інтонаційно-мелодійну функцію, а й відображає смислову позицію персонажа. Тобто дуети ставали засобом реалізації музично-драматичної ідеї твору: вони підкреслювали конфліктні або гармонічні взаємини між оперними персонажами, організовували розвиток сюжетної лінії та створювали композиційно-зв'язкову структуру опери. Діалогічна природа дуету дозволяла композиторам інтегрувати вокально-ансамблеві та оркестрові елементи в єдину музично-семантичну систему, забезпечуючи одночасно драматичну напругу і смислове узагальнення музично-драматичного задуму.

У кожному історичному добу еволюції оперного мистецтва дует набував нових композиційно-структурних, семантичних і комунікативних характеристик, що безпосередньо впливали на виконавське осмислення його драматургічних функцій як різновиду ансамблевої форми та засобу характеристики персонажа. Змінюючись відповідно до естетичних орієнтирів епохи, дует трансформувався від відносно стабільної моделі до багатоваріантної форми з ускладненою внутрішньою організацією та розширеним смисловим потенціалом. У зв'язку з цим постає необхідність усвідомлення розмаїття типів оперного дуету, що формує

виконавське осмислення *композиційно-стильових* показників даної оперної форми як основоположних чинників інтерпретації оперної партії та зумовлює доцільність виявлення *стильової атрибуції* типів дуетних форм в операх композиторів різних епох на основі розуміння стилю як комплексу формальних і змістовних особливостей художніх артефактів [10, с. 115].

Так, дуети у класичних зразках опери *seria* і опери *buffa* виконували ключові драматургічні функції: вони прискорювали розвиток дії, переходячи від оповідного речитативу до емоційного діалогу, передавали боротьбу почуттів, конфлікт характерів або об'єднували персонажів у спільних емоціях (кохання, скорбота, радість), часто передуючи аріям або завершуючи сцену. Такий ансамбль надавав можливість передати одночасний прояв різних, інколи полярних почуттів дійових осіб (діалог-суперечку), що посилювало драматизм сцени. У композиційно-стильовому та драматургічному відношенні дуети в опері *seria* та опері *buffa* різняться: у *seria* це поодинокі, формалізовані епізоди вираження піднесених почуттів у вокально-віртуозній стилістиці [11, с. 183], тоді як у *buffa* дуети виступають активними рушіями сюжету, насиченими дією, побутовими вокально-мовними інтонаціями та контрастним протиставленням емоційно-психологічного профілю персонажів. Специфічними стильовими особливостями ансамблевих сцен у комічній опері виступають динамічність вокально-інтонаційного розвитку, іронічно-комічна забарвленість та характерологічна загостреність музичного вираження, емоційно-психологічна рельєфність взаємодії персонажів, що створює відчуття живої, органічної музично-сценічної комунікації.

Ансамблеві сцени у романтичній опері XIX століття набули більш складної драматургічної та емоційної функції порівняно з оперою XVII–XVIII століть. Вони стали засобом глибшого психологічного розкриття індивідуального характеру оперних персонажів, демонструючи смислову багатшаровість емоцій, конфліктів і взаємодії героїв, що визначає складність загальної драматургічної концепції оперного твору. Порівняно з дуетами в операх доби бароко і класицизму, стильові показники роман-

тичних оперних дуетів – динамічність і гнучкість композиційної форми, психологічна деталізація й глибина, семантична багатоплановість – вказує на зовсім іншу естетичну концепцію оперної драматургії, орієнтованої на процесуально-динамічний принцип музично-сценічного відтворення психологічного світу особистості та смислової багатогранності її відносин з оточуючою життєвою реальністю (дуети в операх В. Белліні, К. М. Вебера, Ш. Гуно, Дж. Верді). Така драматургічно-композиційна парадигма ґрунтується на ідеї органічного, наскрізного розвитку музично-драматичного матеріалу, що замінює традиційну номерну структуру оперної композиції, кожна окрема дуетна/діалогічна сцена стає частиною цілісного музично-змістового потоку, в якому окремі мотиви, інтонації та оркестрові фарби безперервно трансформуються, пов'язуючи між собою вокальні та оркестрові лейтмотивні елементи, утворюючи насичений та щільний музично-семантичний простір. Завдяки наскрізному розвитку музичного матеріалу оперний дует перестає бути автономною структурною одиницею і, укрупнюючись до масштабу діалогічної сцени (як у музичних драмах Р. Вагнера), стає кульмінаційним вузлом напруженої та динамічної музично-сценічної дії [1]. Отже, оперний дует XIX століття демонструє суттєву структурно-семантичну трансформацію: від чіткої жанрової й структурної визначеності XVII–XVIII століть – до глибокої психологічної інтеграції та свободи композиційної форми, характерної для романтичного музичного мислення.

Трансформація романтичної стилістики оперного дуету на рубежі XIX–XX століть відзначалася значним посиленням психологічної глибини, драматургічної складності та індивідуалізації композиторських підходів, які орієнтувалися на ідею поглиблення художньої взаємодії музично-драматичних складових характеристики оперного персонажа, органічного поєднання вокально-інтонаційної семантики з інструментально-симфонічним планом музичного вираження та театраль-но-драматичним потенціалом оперного образу. Ансамблеві сцени в опері XX століття, у тому числі й дует, відзначаються великою жанровою різноманітністю та новаторським підходом

до їх драматургічної концепції, яка прагне інтегрувати вербально-словесні, вокально-інтонаційні, оркестрові та візуально-сценічні елементи в єдину художню систему, забезпечуючи яскраву оперну репрезентацію діалогу як універсально-комунікативного та художньо-семантичного явища (дуети в операх Р. Штрауса, П. Хіндеміта, Ф. Пуленка, Ф. Бузоні, К Штокхаузена, Ф. Гласса та ін.). У драматургічному відношенні дуетні/діалогічні сцени в оперних творах композиторів ХХ століття можуть виступати як абстрактна музично-драматична структура, так ізберігати традиційну сюжетно-динамічну та образно-характерологічну функцію. Ансамблеві оперні сцени ХХ століття демонструють синтез новаторської композиційної техніки та драматургічного розвитку персонажів, трансформуючи традиційні моделі ХVІІІ–ХІХ століть відповідно до сучасної естетики і сценічної практики.

Зазначимо також й важливість інтермедіальних чинників композиційно-стильової специфіки ансамблевих оперних форм у творчості сучасних композиторів, які відіграють важливу роль у переосмисленні традиційних засобів характеристики оперного персонажа у діалогічній взаємодії з іншими дійовими особами. Завдяки інтеграції звукових (словесно-вербальних, вокальних, інструментальних) та візуальних (пластика, міміка, костюм, сценографія) компонентів утворюється полісемантичний простір музично-сценічної дії, у якій дует стає не лише вокальною формою, а й важливим смисловим вузлом оперної композиції.

Висновки. Дует є однією з ключових композиційно-стильових форм вокально-ансамблевої характеристики персонажа в оперному творі, у якій найповніше реалізується діалогічна природа опери як синтетичного музично-театрального жанру. Його функціональна сутність полягає в поєднанні драматургічного розвитку, психологічної взаємодії образів та структурної організації музичного матеріалу, що забезпечує цілісність музично-сценічної дії. В результаті дослідження доведено, що оперний дует як виступає не лише формою ансамблевого співу, а насамперед способом розкриття міжперсонажних відносин, полем конфронтації або гармонізації смислових позицій оперних персонажів у загальній драматургічній концепції. Через

індивідуалізовану вокально-інтонаційну організацію кожної оперної партії реалізується багатовимірна характеристика персонажа – від зовнішньої поведінкової моделі до глибинного психологічного та духовного змісту. Саме у дуєті особливо виразно виявляється процесуальна динаміка оперної композиції, що ґрунтується на взаємодії образно-сміслових та музично-інтонаційних сфер.

Стислий огляд історико-стильової еволюції оперного дуєту засвідчив, що в межах опери *seria* дует мав переважно формалізований характер і виконував функцію піднесено-афективного узагальнення, тоді як у опері *buffa* він набував динамічної, сюжетотворчої ролі, посилюючи характерологічну контрастність і комунікативну жвавість сценічної дії. У романтичній опері XIX століття відбувається якісна трансформація дуєтної форми: вона інтегрується в наскрізний музично-драматичний розвиток, набуває психологічної глибини та семантичної багатшаровості. У XX столітті дует постає як поліфункціональна структура з розширеним інтермедіальним потенціалом, у якій інтегруються вокально-інтонаційні, оркестрові та сценічно-візуальні компоненти. Отже, еволюція оперного дуєту від номерної, відносно автономної форми, до складного драматургічного вузла наскрізного музично-драматичного розвитку, свідчить про поглиблення його структурно-семантичного потенціалу. Змінюючись відповідно до естетичних і стильових парадигм різних епох, дует зберігає свою провідну функцію – бути засобом індивідуалізації персонажа та організації музично-сценічного конфлікту. Отже, оперний дует слід розглядати як одну з найбільш репрезентативних форм ансамблевої характеристики оперного персонажа, у якій концентрується взаємодія форми і змісту, музики і слова, індивідуального й міжособистісного. Його композиційно-стильові параметри виступають визначальними чинниками виконавської інтерпретації та поглибленого розуміння драматургічної концепції оперного твору, що відкриває перспективи подальших досліджень у сфері стильової типології вокально-ансамблевих форм та проблематики сценічної реалізації оперного образу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Іванова Л., Куколь Г., Черкашина М. Історія опери. Західна Європа. XVII–XIX століття : навч. посібник. Київ : Заповіт, 1998. 384 с.
2. Лю Сяовень. Актантна основа оперної драматургії та явище вокально-виконавської персоніфікації: дис. ... докт. філософ. : 025 «Музичне мистецтво» / Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової. Одеса, 2025. 200 с.
3. Лю Шитін. Стильові парадигми сучасної оперної творчості: вокально-виконавський підхід. дис. ... докт. філософ. : 025 «Музичне мистецтво». Одеса, 2021. 200 с.
4. Мовчан В. С. Естетика. К. : Знання, 2011. 527 с.
5. Пан Хао. Концепція романтичного героя в оперній творчості німецьких композиторів наприкінці XIX – початку XX століття : дис. ... док. філософ. : 025 «Музичне мистецтво». Одеса, 2025. 218 с.
6. Цзянь В. Дуетні сцени в опері Цзінь Сяна «Король Чу»: жанрові моделі, інтонаційна стилістика, ансамблева взаємодія. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 85, том 3, 2025. С. 115–120.
7. Черкашина-Губаренко М.Р. Поетика оперного жанру. *Художня культура. Актуальні проблеми*. Вип. 18. Ч. 1. 2022. С. 17–25.
8. Черкашина-Губаренко М.Р. Структурний аналіз оперного твору (стаття перша). *Часопис національної музичної академії імені П. І. Чайковського*. 2009. № 2 (3). С. 58–67.
9. Черкашина-Губаренко М.Р. Структурний аналіз оперного твору (стаття друга). *Часопис національної музичної академії імені П. І. Чайковського*. 2009. № 4 (5). С. 142–153.
10. Шип С. Теорія художніх стилів: Монографія. Суми : ФОП Цьома С.П., 2023. 138 с.
11. Abbate C., Parker R. A History of Opera. W. W. Norton & Company, 2012. 624 p.
12. Ćurković I. The Vocal Duets of G. F. Handel and His Italian Contemporaries (c. 1706–1724). *Arti Musices*, vol. 49, no. 1, 2018. pp. 201–204.

REFERENCES

1. Ivanova, L., Kukol, G., Cherkashina, M. (1998). History of Opera. Western Europe. XVII–XIX centuries: a textbook. Kyiv : Zapovit. 384 p. [in Ukrainian].
2. Liu, Xiaowen (2025). The Actant Basis of Opera Drama and the Phenomenon of Vocal-Performance Personification: Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in specialty 025 – «Musical Art». Odessa. 200 p. [in Ukrainian].
3. Liu, Shiting (2021). Stylistic paradigms of modern operatic creativity: a vocal-performance approach: Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in specialty 025 – «Musical Art». Odessa. 200 p. [in Ukrainian].
4. Movchan, V. S. (2011). Aesthetics. Kyiv: Znannia. 527 p. [in Ukrainian].
5. Pang, Hao (2025). The concept of the romantic hero in the operatic work of German composers in the late 19th and early 20th centuries:

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in specialty 025 – «Musical Art». Odessa. 218 p. [in Ukrainian].

6. Jian, V. (2025). Duet scenes in Jin Xiang's opera «The King of Chu»: genre models, intonation stylistics, ensemble interaction. *Current issues in the humanities*. Vol. 85, vol. 3, pp. 115–120 [in Ukrainian].

7. Cherkashyna-Gubarenko, M.R. (2022). Poetics of the opera genre. *Artistic culture. Current problems*. Vol. 18. Part 1. pp. 17–25 [in Ukrainian].

8. Cherkashyna-Gubarenko, M.R. (2009). Structural analysis of an operatic work (article one). *Journal of the National Academy of Music named after P. I. Tchaikovsky*. No. 2 (3). pp. 58–67 [in Ukrainian].

9. Cherkashyna-Gubarenko, M.R. (2009). Structural analysis of an operatic work (article two). *Journal of the National Academy of Music named after P. I. Tchaikovsky*. No. 4 (5). pp. 142–153 [in Ukrainian].

10. Ship, S. (2023). Theory of Artistic Styles: Monograph. Sumy : FOP Tsoma S.P.138 p. [in Ukrainian].

11. Abbate, C., Parker, R. (2012). A History of Opera. W. W. Norton & Company, 2012. 624 p. [in English].

12. Ćirković, I. (2018). The Vocal Duets of G. F. Handel and His Italian Contemporaries (c. 1706-1724). *Arti Musices*, vol. 49, no. 1, pp. 201–204. [in English].

Дата першого надходження статті до видання: 10.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 14.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 27.05.2026